TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 80. — 1922. Torstaina, heinäk. 13 p. — Thursday, July 13th. VI Vuosikerta--Vol. VI

Canadan työläisten suhde rautatielakkoon

Canadan rautatietyöläiset keskustelevat aseman johdosta ja valmistuvat toimenpiteisiin. Palkkojen alennus laittomasti toimeenpantu.

Ottawa. — Canadian Brotherhood of Railway Employees virkailijat kokoontuvat perjantaina täällä keskustelemaan mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä rautatieyhtiöitten julistaman palkkojen alennuksen johdosta. Tämä järjestö edustaa Canadian Nationalin itäisten ja läntisten linjain, Grand Trunk Pacificin ja Grand Trunkin työläisiä. Komitea pyrkii ottamaan asian esille rautatieyhtiöiden edustajain kanssa heinäk. 15 p. Ja ellei yhtiöt taivu neuvotteluihin, tulee unio vetoomaan asian työministerille.

Union virkailijain tiedetään saaneen selostuksen lakimiehiltä, ettei yhtiöillä ole oikeutta panna palkkojen alennusta toimeen Canadan lakien mukaan alistamatta kysymystä ensin sovintolautakunnan käsiteltäväksi. Tämän yhteydessä huomautetaan esimerkkinä, että työläisten vaatiessa palkan korotus, heidän piti asettaa asiansa ensin sovintolautakunnalle ja väitetään, että tämä laki täytyy sovelluttaa rautatiekomppanioihin samalla tavalla kuin työläisiinkin.

Rautatietyöläisten järjestöjen edustajain yhteinen kokous Winnipegissä.

Tiistaina alkoi myöskin Winnipegissä Canadian Pacific rautateillä työskentelevien rautatietyöläisten unioitten edustajain yhteinen neuvottelu, jossa tulevat olemaan seuraavien suurten veljesliittojen edustajat ympäri Canadan: konduktöörien, junamiesten, veturinkulettajain, lämmittäjien, seksuunamiesten, sähköttäjien ja konepajatyöläisten unioitten.

Toronton edustajat lähtiessään mainittuun neuvottelukokoukseen lausuivat Globe lehdelle, että vaikkakaan tämän neuvottelun työohjelmassa ei mainita mitään käynnissä olevasta lakosta, tulee se epäilemättä käsiteltäväksi, sillä Canadan rautatiet ovat ilmoittaneet että sama palkkojen alennus mikä on pantu toimeen Yhdysvalloissa, tulee käytäntöön myöskin Canadassa. Suuret veljesjärjestöt odottavat työministerin puheilla käyneen edustajiston raporttia, tämän edustajiston anoessa työministeriltä asian käsittelyn siirtämistä sovintolautakunnalle.

Union virkailijat selittävät, että rautatieyhtiöt rikkovat n. k. Lemieux-lakia, pannessaan palkkojen alennukset käytäntöön alistamatta kysymystä sovintolautakunnan käsiteltäväksi.

Neljä työläistä loukkaantui kaivosräjähdyksessä

Springhill, N. S. — Neljä työläistä loukkaantuivat vaarallisesti vähän jälkeen klo 6 torstai illalla kaivoksessa numero kaksi tapahtuneessa kaasuräjähdyksessä. Räjähdys oli niin voimakas, että sen vaikutuksesta useita tonneja hiiltä irtautui ja lensi työläisten silmille. Neljätoista muuta miestä oli lähettyvillä, mutta he kaikin pelastuivat vahingoittumatta.

Räjähdys tapahtui 5,400 jalan tasanteella ja oli se pahin mitä moniin vuosiin on tapahtunut. Loukkaantuneista kenenkään ei uskota kuolettavasti loukkaantuneen.

SYNNYTTI LAPSEN AUTOSSA.

Chatham, Ont. — Tyttölapsen synnytti eräs äiti Dresden tiellä, muutamia maileja tästä kaupungista seisovassa autossa viime sunnuntaina. Synnyttämäisillään olevaa äitiä oltiin juuri viemässä Chathamiin, mutta jostain syystä auton koneeseen tuli vikaa ja kaara seisahtui tien sivuun. Synnytys tapahtui vähän aikaa senjälkeen. Äiti ja lapsi kuuluvat voivan hyvin, huolimatta perin harvinaisesta synnytyspaikasta.

Wm. Fosterin puhe Amerikan työväenliikkeestä Winnipegissä

Vapauden kirjeenvaihtajan selostus Trade Union Educational Leaguen sihteerin puheesta.

Jo lehtemme edellisessä numerossa mainitsimme lyhyesti Trade Union Educational Leaguen sihteerin Wm. Fosterin Winnipegissä pitämästä puheesta. Nyt olemme tilaisuudessa julkaisemaan oman kirjeenvaihtajamme yksityiskohtaisemman selostuksen mainitusta puheesta.

Fosterin puhe.

Winnipeg. — Trades Union Educational Leaguen sihteeri Wm Foster puhui board of Trade haalissa keskiviikkona (t.k. 5 p.) yli tuhannelle kuulijalle. Puheenaineena oli «Kriisi Amerikan työväenliikkeessä.»

Kehittyneiden kapitalististen maiden ilmiönä on kehittynyt työväenliike, alkoi hän, mutta vaikka Yhdysvalloissa ja Canadassa onkin korkealle kehittynyt kapitalismi, niin työväenliike yleensä on takapajulla muiden maiden työväenliikkeeseen verraten esim. Saksan unionistisessa liikkeessä on koko väkiluvusta 1/5 jotavastoin Yhdysvalloissa on järjestynyt vain noin 1/27 osa koko väkiluvusta; Saksan metalliteollisuustyöläisillä on vain yksi unio jotavastoin Yhdysvalloissa keskushallinto johon kuuluu 24 eri unioita.

Rautatieparoonit palkkojenalennuksella antoivat lakkoutumismääräyksen työläisille. Taantumukselliset työväen johtajat ollen edustajana työlautakunnassa koettivat vieläkin sovitella, mutta vaikka haluaisivatkin, eivät voi mitään ollen vain yksi kolmas osa työnantajain ja «yleisön» nimellä työnantajain kahden kolmas osan voimaa vastaan.

Poliittisesti kummankin maan työväenjärjestöt ovat kapitalististen puolueiden kannalla, koettaen rangaista vihollisia ja tukea «hyviä ystäviä» voimatta kohota itsenäiseen poliittiseen toimintaan.

Ainoa pelastus on siinä, että työläiset ottavat unioidensa kontrollin taloudellisesti ja poliittisesti. Yhdystaloudellsesti ja poliittisesti. Yhdysvallat ja Canada ollen maat, joissa työväenjärjestöt eivät ole vapautuneet kapitalistien kontrollista ja se määrää niiden takapajuisuuden.

Yli kolmekymmentä vuotta sitten oli Amerikan työväenliike edellä muista maista ja radikaalista taisteluliikettä missä siis on syy nykyiseen kriisiin.

Puhe ettei muka ole johtajia, on suurinta moskaa. Johtajat on jokaisessa järjestössä. Kysymys on vaan minkälaisia johtajia, taantumuksellisia tai edistysmielisiä. **Ne ovat työväenjärjestöjen sielu.** Parikymmentä vuotta sitten liikkeidemme radikaalinen ainesa havaitsi puutteellisuuksia järjestöjemme rakenteessa ja lähtivät korjaamaan perustamalla uusia kilpailevia järjestöjä — mutta pohjajoukot jäivät vanhoihin ja olivat ne edelleen joukkojärjestöjä — täten jakaantui radikaaliset ja taantumukselliset — järjestöt jäivät ilman radikaalista johtoa. — Keskinäiset järjestötaistelut hajoittivat työväenliikkeen taistelun kokonaisuuden jotavastoin kapitalistien voima keskittyi ja tiivistyi.

Työväenliike tarvitsee johtoa ja Amerikan työväenliike on valmis radikaaliselle johdolle, jos radikaaliset vaan menevät todelliseen käytännölliseen taisteluun joukkojärjestöissä. Kauniit piirustukset ja teoriat ei merkitse ellei niihin yhdisty joukko ajatuksen ja elämän todellisuus. Työväenjärjestöjen uudistuminen on kehityksen radikaalista kulkua ja pikku ammattiryhmät lähentyvät käytännöllisen välttämättömyyden pakosta liittoutumalla toisiaan ja seuraava askel on niiden sulautuminen taistelun välttämättömyyden pakosta toisiinsa teollisuusjärjestöiksi — se on Australian, Englannin, Saksan y.m. maiden järjestöjen kehityksen historia. Täällä yritettiin kilpailevilla järjestöillä löytää oikotietä, mutta nyt näemme että se on ollut ikävä erehdys joka nyt on korjattava oikotietä ei ole. Radikaalinen toimiva johto, pikkuinen elävä lanka, on vallankumouksellinen merkitsevä ydin — siinä riippuu kokonaisuus, voima ja taistelun tulevaisuus — suuret massat eivät liiku ilman sitä. Katsokaa Venäjälle, Europan muihin maihin, Nova Scotian kaivosliittoon, Amalgamated Clothing Workers y.m. Tunnustaen virheet teemme palveluksen liikkeellemme ja Amerikan työväenliike seisoo pian jaloillaan.

Lopussa tehtiin useita kysymyksiä joihin puhuja antoi lyhkäiset ja varmat vastaukset. Russelin (OBU) yrittäessä saada häiriötä aikaan, huusi joukko hänet alas.

Topi Poju.

Ford laajentaa canadalaisia tehtaitaan

Kuuden miljoonan dollarin laajennus pannaan toimeen.

Windsor. — Viime lauantaina ilmoitti Ford Motor Co. of Canadan liikkeenhoitaja W. R. Campbell, että hänen edustamansa yhtiö alkaa aivan lähitulevaisuudessa jättiläismäisen tehdasrakennuksen rakentamiseen nykyisen Ford Cityssä sijaitsevan rakennuksen yhteyteen. Uudet tehtaat tulevat sijoitettavaksi 125 eekkerin alalle ja tulevat maksamaan noin $6,000,000.

Uusien rakennusten valmistuttua tullaan Fordin canadalaista tuotantoa laajentamaan puolella, niin että sen sijaan kuin nykyisin valmistetaan 250 autoa päivässä, tullaan sen jälkeen valmistamaan 500 päivittäin.

Liikkeenhoitaja Campbell varoittaa kuitenkin työläisiä rientämästä työnhakuun, sillä hän sanoo ettei heidän suunnitelmansa ole vielä valmiit jotta töitä voitaisi alkaa, joten ei ole mitään lisätyövoiman tarvetta vielä.

Koettavat runnata katuvaunuja rikkurivoimalla

Buffalon katuvaunutyöläiset edelleen lakossa. Komppania pannut kokeeksi neljä katuvaunua liikkeelle valtakadulla, joita rikkurit olivat ajamassa ja poliisit vartioimassa.

Buffalo. — Katuvaunutyöläis-lakkolaisten pysyessä yksimielisinä unionsa tunnustamisen vaatimuksessa, on lakko pysynyt eheänä ja International katuvaunukomppania on joutunut tiukalle. Komppanian asemaa tiukentaa vielä sekin, kun Buffalon valtuusto antoi sille määräyksen, että liikenne on saatava käyntiin, tai muussa tapauksessa komppanialta tullaan ottaman lupakirja pois.

Ensimmäinen yritys komppanian taholta liikenteen alkamiseksi tehtiin maanantai aamulla, jolloin neljä katuvaunua rikkurien kuljettamana, vahvasti panssaroituna ja voimakkaan poliisivartijaston suojelemana liikkui Main kadulla. Edellämainittuja neljää katuvaunua suojelemassa oli kokonaista 63 poliisia. Ketään matkustajia ei vaunuissa ollut ja uskotaan sen olleenkin komppanian taholta toimeenpannun kokeen, jonka seurauksena liikennettä myöhemmin yritetään saada muualta kuljetettavain lakonrikkojain avulla käyntiin.

Komppania pelkää kivisadetta.

Ottaen huomioon aikaisemmassa katuvaunulakossa tapahtuneen vaunujen kivityksen, on komppania peloissaan, että samallainen mahdollisuus olisi nytkin vallitsevassa lakossa ja siksi se kokeili ensin ilman matkustajia. Matkustajat eivät myöskään ole oikein halukkaita lakonrikkurien ajamilla vaunuilla ajamaan, sillä poliisit eivät mahdollisesti voi suojella hetä mahdollisilta vakivaltaisuuksilta. Yksi mies, nimeltä Ralph H. Whitaker vangittiin ja syytetään häntä vaunujen kivittämisestä.

Vaunuja tallilta ulosottaessa olivat lakkolaisten vaimot kerääntyneet läheisyyteen ja huudelleen lakonrikkureille nimityksiä sellaisia kuin «scab» ja «skunk», mutta rikkurit eivät olleet välittäneet niistä. Ratsupoliisit, jotka olivat lukuisasti edustettuna hajoittivat lähelle kerääntyneen joukon lakkolaisten sympatiseeraajia ja lakkolaisia.

Puhetta Haagin konferenssin lopettamisesta

Venäjän edustajat eivät tee myönnytyksiä elleivät saa lainaa. Brittiläiset öljykapitalistit neuvotteluissa neuvostoedustajain kanssa. Ranskan edustajain poistumisesta puhutaan.

Haagi. — Brittiläisten öljy-yhtiöitten edustajain liikehtiminen täällä häiritsee ranskalaisia edustajia. Pariisista tiedetään jo tulleen huomautus, ettei Ranska pidä sopivana brittiläisten yhtiöitten edustajain toimintaa täällä, samalla aikaa kun liittolaiset neuvottelevat yhteisestä sopimuksesta neuvostovallan edustajain kanssa. Ranskan huomautuksessa viitataan myöskin valtojen väliseen sopimukseen, ettei kukaan tee yksityissopimusta bolshevikkien kanssa ennen lokakuuta.

Tämä sopimus ei kuitenkaan ehkäise yksityisiä kapitalisteja eikä erinäisiä yhtiöitä tekemästä sopimuksia neuvostohallituksen kanssa.

Leslie Urquhart edustaa täällä brittiläistä syndikaattia, joka on kiintynyt Uraalin rikkauksiin ja eversti Boyle edustaa Shell öljytrustia. Näihin englantilaisiin nähden ranskalaiset edustajat ovat erittoten ynseitä ja arvelevat että heidän läsnäolonsa on vähemmän haluttua.

Keskustelut neuvostoedustajain kanssa ovat osottaneet, etteivät he ole halukkaita tekemään suurvalloille mitään lisämyönnytyksiä eivätkä taivu maksamaan tsaarihallituksen velkoja, elleivät he saa suurempaa lainaa, hiinikään kieltäytyvät he maksamasta korvausta yhteiskunnallistetusta yksityisomaisuudesta omaisuuksien entisille omistajille. Sitävastoin näyttävät Venäjän edustajat olevan toivehikkaita siihen nähden, että jos yhteinen sopimus suurvaltain kanssa on mahdoton, on heillä hyvä tilaisuus tehdä sopimuksia yksityisten kapitalistien ja yhtiöitten kanssa, antamalla heille myönnytyksiä ja sopimalla heidän kanssaan Venäjän talouden uudestaanrakentamisesta.

Monet edustajat puhuvat jo avonaisesta, että paras keino on konferenssin lopettaminen, mutta brittiläiset, jotka johtavat konferenssin työtä suurvaltain taholta, tahtovat ensin käyttää kaikki mahdolliset sovitteluyritykset ennen kuin haluavat konferenssin hajaantuvan.

Ranskan edustajille kerrotaan joannetun kutsu ulkovirastonsa taholta poistua konferenssista. Ranskan ulkoviraston taholta ilmoitetaan kuitenkin, että tälläinen takaisinkutsu on tarpeeton koska Ranskan edustajilla on vapaus poistua milloin hyvänsä he katsovat läsnäolonsa pitemmältä hyödyttömäksi.

Paavi julistanut Anatole Francen teokset pannaan

Katoolilaiset eivät saa lukea maailmankuulun Nobelinpalkinnon saajan kirjallisia tuotteita.

Pariisi. — Täällä on herättänyt suurta hämmästystä Paavin julistus, että katoolinen kirkko on julistanut Anatole Francen teokset pannaan.

Paavi pelkää että sosialistinen ja kommunistinen kirjallisuus saattaa suurta turmiota hänen uskolaistensa keskuudessa ja on omiaan heikentämään heidän luottamustaan katooliseen kirkkoon. Siksi on «pyhä isä» ryhtynyt toimenpiteisiin vaarallisten oppien leviämistä vastaan, julistamalla Anatole Francen teokset pannaan.

PÄÄTÖN NAISEN RUUMIS LÖYDETTY NIAGARASTA

Niagara Falls. — Viime perjantaina löydettiin Niagara joesta, kosken alapuolelta päätön naisen ruumis. Ruumiin uskotaan olevan viime viikolla kadonneen Mrs William Jones, jonka arvellaan menneen Amerikan puolelle viime viikolla.

Britannian työläiset eivät luota petturijohtajiinsa

Surkean kuuluisa Britannian rautatietyöläisten johtaja itkee, kun joukoissa ilmenee vastenmielisyyttä J. H. Thomasin tapaisia petturijohtajia kohtaan.

Lontoo. — Puhuessaan vuotuisessa Britannian rautatietyöläisten konventionissa, J. H. Thomas, parlamentin jäsen ja rautatietyöläisten johtaja, selitti, että viimeisen kahdentoista kuukauden ajalla on muodostettu koneisto, jonka avulla kaikki työläisten ja kapitalistien väliset riitaisuudet voidaan ratkasta sovittelevaa tietä. Hän sanoi edelleen, että «erimielisydet viimeisen kahdeksantoista kuukauden aikana olisivat voitu paremmin käsitellä ja saavutettu parempia tuloksia jos työläiset olisivat kiinteämmin luottaneet johtajiinsa. Työväenliikkeen keskuudessa on miehiä, jotka näkevät lakon tarpeelliseksi alistaakseen mestarinsa polvilleen.» Edelleen hän varoitti kaikkia ammattiunioita huudosta, «pitäkää silmällä johtajianne.»

Britannian työläisten yhden huomatuimman petturijohtajan itkut ja vaikerrukset vain uudelleen todistavat, että joukkojen keskuudessa Britanniassa on kasvamassa liike, joka tulee ennemmin taikka myöhemmin osottamaan sellaisille johtajille kuin Thomasille ja monille muille porvareiden asiaa työväenliikkeen riveihin puolustamaan tunkeutuneille, että heidän päivänsä ovat luettuja ja työväestö valitsee johtajansa, jotka eivät ole työväenliikkeen asialle petollisia.

Venäjä välttämätön ulkomaiselle kapitaalille

Pravdassa julkaisemassaan Haagin konferenssia koskettelevassa artikkelissaan lausuu Radek:

«Englannin memorandumi kesäkuun 12 pltä viittaa Neuvosto-Venäjän suvereniteettiin ja varoittaa Ranskaa käymästä käsiksi sen oikeuksiin. Tämä on tervetullut muutos, mikä poikkeaa Genua-memorandumista, missä Venäjältä vaadittiin pakkosopimuksia. Venäjän valtuuskunnan päättäväisyys on saanut Englannin vakuutetuksi siitä, ettei Venäjä ole mikään Turkki. Ranska pyytää vahingonkorvausta kansallistetusta omaisuudesta, mutta Venäjä ei saata maksaa imperialisteille eikä sitä voida pakottaa siihen sotilaallisilla keinoilla vaan taloudellisen boikotin avulla. Mutta ulkomainen kapitaali tarvitsee Venäjää yhtä paljon kuin se tarvitsee ulkomaista kapitaalia. Ellei voida saavuttaa yleistä sopimusta, tulevat yksityiset kapitalistiryhmät yhtäkaikki pyrkimään neuvotteluihin ja konsessioneihin. Yksi taikka pari hyvää satoa on tulevä Venäjän vähemmän myöntyväiseksi kuin mitä se nyt on. Haagin ei pitäisi ottaa keskusteltavaksi kapitalistisen maailman oikeuksia vaan sen sijaan pysyteltävä tosiasioissa ja vedettävä johtopäätökset niistä. Neuvostovalta ei voi myöntyä yksityiskapitalismin jälleenpalauttamiseen, minkä hallussa aikaisemmin oli suurin osa Venäjän metallitehtaista, hiillalueista ja petroleumilähteistä. Vahingonkorvausvaatimusten täyttäminen sälyttäisi talonpojille verot sellaiset, ettei vertaa. Aikaa tuhlaamatta olisi kysymys asetettava täysin asiallisesti: mitä teollisuusaloja on neuvostohallitus päättänyt omalta osaltaan käyttää ja mitkä alat se on päättänyt antaa vuokralle, mitä edullisia ehtoja voisivat entiset omistajat saada kansallistettujen yritysten konsessionääreinä ja millä ehdoilla aikovat kapitalistit myöntää luottoa Venäjälle? Venäjä saattaa maksaa vain osan vanhoista veloistaan ja, niin kauan kuin se ei ole päässyt jaloilleen, voi tämä tapahtua vain osamaksujen kautta. Ellei Haag kykene ratkaisemaan tätä pulmaa, ei siitä ole miksikään hyödyksi.

KOMMUNISTILEHTI ILMESTYY.

Johannesgurg. — International niminen kommunistilehti, joka Etelä-Afrikan luokkasodan jälkeen on ollut lakkautettuna 10 viikkoa, on jälleen alkanut ilmestyä. Lehti lakkautettiin sotilassensuurin toimesta suuren kaivostyöläisten lakon aikana.

Ontariossa tapahtunut suunnattomasti tapaturmia

Vuoden ajalla on Ontarion tapaturmavakuutus boardilta haettu avustusta 45,191 tapaturmasta. 168 eläkettä nauttivista 1,187 leskivaimosta menneet uudelleen naimisiin.

Toronto. — Avustukseksi 45,191 tapaturmaan, ovat tapaturmien alaiseksi joutuneet vaatimuksestaan saaneet Ontarion työläisten tapaturmavakuutuslain alaisena toimivalta neuvostolta vuoden ajalla $6,189,263.49, selitetään kysymyksessä olevan neuvoston vuotuisessa raportissa. Edelläoleva summa on huomattava vähennys vuoteen 1920 verraten, jolloin avustuksen suuruus kohosi $7,780,145,25, ja avustuksen anojain luku ollen 54,851.

Vuoden ajalla ovat tapaturmat siis jossakin määrin alentuneet mutta vieläkin osottaa että yhdessä maakunnassa 45,191 tapaturmaa yhden vuoden ajalla on tavattoman suuri summa. Tämän lisäksi on otettava huomioon, että kaikista tapaturmatapauksista ei ole edes käännytty asianomaisen vakuutuslaitoksen puoleen, joten jos pienimmätkin tapaturmat olisi otettu tuohon luetteloon, kohoaisi se tavattoman paljon. Yleensä tiukemmat määräykset, joita viranomaiset ovat koettaneet panna käytäntöön, ovat olleet tekijöinä siihen, että viime vuosi osoitti tapaturmain luvun vähentymistä, sanotaan raportissa.

Me puolestamme olisimme halukkaat sanomaan, että viime vuonna tapahtuneeseen vähennykseen tapaturmissa on suurelta osaltaan aiheuttajana ollut se, että teollisuuslaitokset viime vuoden ajalla olivat seisauksissa ja työläiset eivät siis olleet turvallisuudelle vaarallisten grottemyllyjen palveluksessa.

Vuonna 1921 tapahtuneista tapaturmista 386 olivat kuolettavia, kun taas edellisenä vuonna tapaturmaisesti menetti henkensä 542 työläistä. Seitsemän vuotisella toimintansa ajalla, on Ontarion tapaturmavakuutus lain alaisena toimivalta neuvostolta anottu avustusta 271,807 loukkaustapauksesta ja avustusta on maksettu $27,947,653.45.

1,187 leskivaimosta, jotka ovat nauttineet lain edellyttämää eläkettä 168 on mennyt uusiin naimisiin.

Ontarion farmaripuolue suomalaisia järjestämässä

Toronto. — Ontarion yhdistyneitten maanviljelijäin puolueessa on monia kansallisuuksia. Jo pitkät ajat on puolueen taholta julaistu lentolehtisiä yhtä hyvin Ranskan kuin englanninkielelläkin. Nyt lisäksi on puolueen virastoon lisätty suomalainenkin kielenkääntäjä, joka tulee Morrisonin lentolehtiset kääntämään suomenkielelle, suomalaisille maanviljelijöille jaettaväksi.

«Ontarion Yhdistyneet Maanviljelijät» on juuri julaistun suomenkielisen lentolehtisen nimi, jota on levitetty Pohjois-Ontariossa olevien suomalaisten maanviljelijäin keskuuteen. Torontolainen päivälehti, joka asiasta kertoo, tietää sanoa, että suomalaisia kuuluu useita tuohon puolueeseen ja lentolehtinen, joka äskettäin levitettiin sisältää puolueen tarkoituksen ja periaatteen.

Tuskinpa suomalaiset kovinkaan lukuisasti tarttuvat heitettyyn koukkuun, sillä suuressa määrin on tunnettua juuri se seikka, että kysymyksessä oleva puolue huolimatta siitä, että se on Ontarion hallituksessa isännöimässä ja vaikka sillä lainlaatijakunnassa on useita kymmeniä edustajia, ei ole kyennyt farmareitten asemaa parantamaan ollenkaan. Päinvastoin on olemassa useita selviä esimerkkiä, miten jo yksinpä Ontarion pääministeri Drury on kaikessa alistunut rahakapitalistien, suurten trustien ja suurtilan omistajain määrättäväksi. Pienet farmarit eivät ole saavuttaneet yhtään mitään, eivätkä tule saavuttamaankaan, sillä parlamentti kapitalistisessa yhteiskunnassa ei voi taata mitään sellaista, jota voisi nimittää vaikuttavaksi parannukseksi ja josta köyhempi maataviljelevä väestö tuntuvammin hyötyisi. Viimeiset vuodet ovat osoittamassa, mitenkä Ontarion samoinkuin muittenkin maakuntain farmarit ovat jatkuvasti köyhtyneet ja velkaantuneet, huolimatta siitä, että maakunnan asioita hoitaa farmareista muodostettu hallitus, joka kuitenkaan ei voi edustaa muuta kun rahavaltaa, joka kaikessa on ylinnä määräjänä.

Saksan porvarivallan romahdus ovella

Suunnattomat sotakorvaukset johtaneet taloudelliseen konkurssiin. Monarkia tai kommunismi seurauksena. Hallitus pyytää uutta maksuviivytystä.

Berliini. — Ulkomaiset huomioitten tekijät ennustelevat Saksan porvarillisen tasavallan kulkevan nopeasti romahdustaan kohden pirstoiksi mennen rahallisen tilanteen vaikutuksesta. Täydellisen poliittisen kaaoksen ja sisällissodan uskotaan olevan seurauksena rahallisesta ja taloudellisesta vararikosta. Joko kommunismi tai monarkia nousee valtaan. Berliini on täynnä kaikenlaisia hälyyttäviä huhuja, tätä lisäten se seikka, että sanomalehdet eivät ilmesty kirjaltajain lakon takia.

Heinäk. 15 p. lankee Saksalle maksettavaksi kuusi biljoonaa markkaa, jonka uskotaan merkitsevän täydellistä kaaosta rahallisessa tilanteessa. Rahajärjestelmän kaaosta seuraa teollinen ja poliittinen kaaos.

Hallitus anoo maksuvliivytystä.

Pariisi. — Saksan edustajat ovat tänne saavuttuaan esittäneet liittolaisten sotakorvauskomissionille anomuksen uudesta maksuviivytyksestä. Saksa lupaa suorittaa kaikki tämän vuoden osalle lankeevan maksuerän sillä ehdolla, että sille myönnetään kahden lykkäys.

Täkäläisissä liittolaisten sotakorvauskomissionin piireissä ollaan yhä enemmän sitä mielipdettä, että Saksan rahatalouden kaaostilanteeseen on syynä suhteeton sotakorvaussumma, joka on 132,000,000,000 kultamarkkaa ja jota aletaan nyt pitää mahdottomana. Toiselta puolen on ilmeistä, ettei sotakorvauksia voida alentaa suhteelliseen määrään Ranskan suostumuksella, ennen kuin liittolaisten välisissä veloissa on saatu aikaan täydellinen uudistus.

Saksan markan jatkuvasti alentuessa on se vaikuttanut myöskin Englannin ja Ranskan rahakannan alentumiseen ja pelätään Saksan talouselämän romahduksen johtavan yhä suurempaan kaaokseen kaikissa Europan maissa.

Itävalta anoo jälleen armoa liittolaisilta

Wieni. — Itävallan hallitus on lähettänyt uuden vetoomuksen liittolaisten sotakorvauskomissionille, jossa pyydetään Itävallan tulolähteitten palauttamista jälleen Itävallan hallitukselle sellaisten kuten tulli, valtion monopoli- ja muitten tulojen, kuin myöskin kaivos ja metsärikkauksista saatujen tulojen palauttamista, joita Itävalta voisi käyttää takeena ulkomaista lainaa hankkiessaan.

Kuten näkyy ovat liittolaiset pantanneet ja ottaneet haltuunsa kaikki Itävallan luonnonrikkaudet ja kuitenkin kieltäytyvät avustamasta tätä maata edes lainan muodossa.

Montrealin köyhät eivät voi ostaa lihaa

Ottawa. — Täällä pidetyssä Itä-Ontarion lahtikarjan kasvattajien yhdistyksen konventionissa Canadian Pacificin edustaja Mr. Dougall selosti, että Montrealissa sijaitsevien teurastamojen menestykseen on viime aikoina suuresti vaikuttanut se, etteivät Montrealin suuret työttömäin ja köyhäin työläisten joukot kykene ostamaan lihaa, johon hän sanoi olevan pää syyn laajassa työttömyydessä.

Tässä herrain riistäjäin edustaja joutuu itse paljastamaan kuinka kurjiin oloihin he voitonnälässään ovat syösseet suuret raatajajoukot.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO, Vastaava toimittaja. — J. W. SLUP Toimitussihteeri.

VAPAUS
(Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeehoitajan persoonallisella nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosoite: Box 69, Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Radikalismi tunkeutuu vanhoihin unioihin

Samalla kertaa kun me vallankumoukselliset työläiset miltei epätoivoisina tuskittelemme Amerikan työväenliikkeen hajaisuuden ja taantumuksellisuuden sekä solidarisuuden puutteen johdosta, ollen monta kertaa halukkaita tuomitsemaan ne kokonaan ulkopuolelle yhteiskunnallisen edistyksellisen liikkeen, me saamme nähdä kuinka radikaaliset ja vallankumoukselliset virtaukset sittenkin tunkeutuvat voimakkaasti vanhoihin työväen unioihinkin, vetäen ei ainoastaan niitten suuria pohjakerrosjoukkoja vallankumouksellisen ja edistyksellisen aatemailman piiriin, vaan vieläpä tuoden niiden parhaat ja terveaineisimmat johtajatkin meidän leiriimme.

Esimerkkinä haluaisimme tässä tuoda Veturinkuljettajain Veljesliiton. Olemme viime aikoina seuranneet tämän järjestön virallista kuukausijulkaisua. Ja suuren hämmästyksen ilolla toteamme löytäneemme sen palstoilta mitä ankarinta kapitalistisen järjestelmän ja vallassa olevan luokan konnuuksien kritiikkiä, mutta tämä lehti myöskin kirjoittaa suurella innostuksella Venäjän vallankumouksesta, puolustaen sitä, kuin myöskin ilmeisesti sympatiseeraa Punaiselle Taloudelliselle Internationalelle; samoin painostaa tämä julkaisu voimakkaasti työväenluokan itsenäistä poliittista toimintaa. Tästä julkaisusta löytää yhtenään teräviä ja henkevästi kirjoitettuja toimitus- ja muita artikkeleita, sen kansainvälisen työväenliikkeen katsaukset ovat tuntuvasti vallankumoukselliselle työväenliik. myötätuntoisessa hengessä valittuja. Myönnettäköön, että julkaisussa lienee vielä vississä määrin epäselvyyttäkin puhtaasti vallankumoukselliseen toimintaan nähden, mutta kuitenkin, tämä julkaisu on todistus siitä, kuinka radikaaliset aatteet ovat laveassa mittakaavassa tunkeutumassa tähän sekä lukumäärältään suureen että merkitykseltään tärkeään amerikalaisten työläisten yhteen pääjärjestöön. Se että lehti useissa toimituskirjoituksissaan kritiseeraa ankarasti Gompersin politiikkaa, on mitä rohkaisevinta. Niinpä heinäk. numeron eräässä johtavassa toimitusartikkelissa kritiseerataan Gompersin ja A.F. of L:n viimeistä konventionia m.m. seuraavasti:

«Juuri päättyneen American Federation of Laborin 42:ssa vuosikonventionin avajaistilaisuudessa lausui Samuel Gompers: ‚Minä rakastan aina katsoa taaksepäin. Siksi minä aina kuletan menneisyyteni mukanani.' Tämä Federationin johtajan huomautus summaa lyhykäisyydessään koko konventionin hengen. Samoin kuin Mr. Gompers, konventionikin katsoi taaksepäin. Ainoat edistyksen merkit tulivat rautatiekonepajatyöläisten järjestöjen ja kaivosmiesten unioitten taholta. Tosiaankin, ilahuttavimpana merkkinä konventionissa saattoi huomata rautatietyöläisten ja kaivosmiesten välisen yhtenäisyyshengen kasvamisen, jotka huomasivat etujensa yhtäläisyyden jokaisessa kysymyksessä.

«Mr. Gompers tiedotti että Federationin täysinmaksaneitten jäsenten lukumäärä on alentunut 4,078,740:stä 3,195,651:teen. Epäilemättä tämä vähentyminen johtuu suureksi osaksi nykyisestä teollisuuden lamaannuksesta, sillä työttömät työläiset eivät kykene suorittamaan jäsenmaksujaan. Mutta tosiasia sittenkin on, että kaikki seikat huomioonottaen American Federation of Labor on tehnyt sangen vähän tai ei mitään ammatittomien työläisjoukkojen armeijan järjestämiseksi. Jos Amerikan työväki olisi järjestynyt samassa suhteessa väkilukuun nähden kuin Saksassa, olisi Amerikan Työväenliiton jäsenmäärä 27,000,000, ja jos samassa suhteessa kuin Englannin työläiset, olisi sen jäsenmäärä 20,000,000.

«Konventioni, kuten ennenkin, äänesti Mr. Gompersin ja koko hänen hallintokoneistonsa uudelleen virkaan. Se myöskin päätti muuttaa konventioniajan kesäkuusta lokakuuhun, valiten seuraavaksi konventionipaikaksi Portlandin Oregonin.

«Konventionin ainoa tärkeä edistyksellinen julistus seurasi senaattori La Folletten loistavassa puheessaan tekemien esitysten hyväksymisiä — siis ulkopuolelta Federationin tullut esitys, joka on omiaan osottamaan millainen johto A. F. of L:ssa on. Konventioni päätti ryhtyä vaatimaan muutosta Yhdysvaltain perustuslakiin, mikä kieltäisi lapsityön ja supistaisi ylioikeuden veto-oikeutta. Tosiaankin, Federationin ainoa tärkeämpi toimenpide viime vuosina oli, koota yhteen kaikki lapsityötä vastustavat ainekset ja yhdistää ne yhteiseen poliittiseen taisteluun äskeistä ylioikeuden päätöstä vastaan millä tämä julisti lapsityötä rajoittavan lain perustuslakivastaiseksi.

«Surkuteltavasti kyllä, suurin osa konventionin ajasta ei tullut käytetyksi rakentavaan toimintaan, vaan kielteiseen kritiikkiin ja huomautuksiin surkeasta asiaintilasta työväen voimasuhteissa nykyisin johdon alaisena. Sen sijaan että olisi pyritty luomaan järjestyneen työväen kesken yhtenäistä rintamaa suurliike-etujen yhdistyneen hyökkäyksen torjumiseksi, Federationin johtajat nostivat ukkosjyrinän tapaisen hyökkäyksen työläisiä itseään vastaan. Teollisuusunionismia, työläisten suurempaa yhtenäisyysperiaatetta, Federated Pressiä ja muita työväenliikkeen toiminnan muotoja vastaan, jotka eivät ole Mr. Gompersin ja hänen luutnanttiensa kontrolleeraamia ja heidän mielensä mukaisia, näitä vastaan hyökättiin mitä katkerammilla soimauksilla. Hyökkäys Federated Pressiä vastaan tahrasi Mr. Gompersin ja hänen oikeankätensä miehen Mathew Woll'in ikuisesti. Woll, joka on «International Labor Pressin», American Federation Laborin virallisen uutistoimiston presidentti, teki sellaisia hyökkäyksiä työläisten itsenäistä uutistoimistoa vastaan, jota kutsutaan Federated Press, jotka ovat kokonaan valheellisia ja odottamattomia. Woll syytti Federated Pressiä «tuhoovan propagandan» levittämisestä ja «ammattiunionismin häväisemisestä». «Sitä voidaan pitää puhtaasti vihollisten toimistona», hän lausui, ja kehoitti kaikkia työväen asialle lojaalisia lehtiä ryhtymään «jyrkkään vastarintaan» Federated Pressiä vastaan.»

«Tosiasia kuitenkin on, että Federated Pressiä kontrolleeraa kokonaisuudessaan työväen uniot ja työväen lehtien toimittajat. Kaikista Amerikan kaupungeista ja Europassa olevien kirjeenvaihtajiensa kautta se kerää työväen uutisia ja levittää niitä Amerikan työväenlehdille, joilla on yhteensä 2,000,000 lukijaa. Sadat American Federationin uniot ja keskusneuvostot ovat hyväksyneet sen ja sijoittaneet varojaan sen hyväksi. Federated Pressin toimeenpanevan komitean puheenjohtaja ja seitsemän sen yhdeksästä jäsenestä ovat American Federationin unioitten jäseniä ja Federationia kannattavien lehtien toimittajia. Nämä henkilöt päättävät minkälaisia uutisia tämä toimisto levittää. He ovat yhtä hyviä työväenmiehiä kuin Mr. Gompers ja Mr. Woll, heidän ainoa rikoksensa on, että he edustavat järjestyneen työväen pohjajoukkoja, eivätkä kuulu Gompersin masiinaan. Mr. Gompers on oikeutettu pitämään yllä omaa uutistoimistoaan, mutta yhtä hyvin ovat siihen oikeutettuja edistysmieliset työväenlehtien toimittajat. Meillä täytyisi olla enempi työväenlehtiä ja niiden uutistoimistoja työläisten valistamiseksi, eikä vähempi.

Se että A. F. of L:n johtajat yrittävät myrkyttää työläisten mieliä valheellisilla hyökkäyksillä ja selostuksilla niitä vastaan, jotka pyrkivät parantamaan työläisten olosuhteita, on työläisten etujen pettämistä omien persoonallisten vallassaolohalun tyydyttämiseksi.»

Tämä ankara kritiikki Gompersin klikkiä vastaan on jokaiselle radikaaliselle työläiselle ilahuttava. On rohkaisevaa nähdä mitenkä Amerikan työväenliikkeen suurilukuisimmat, merkitykseltään etualalla olevat ja lujimmat uniot, kuten rautatietyöläisten ja kaivosmiesten järjestöt ovat jo huomattavasti edistyksellisten ja jopa jossain määrin vallankumouksellisten aatteitten läpitunkemat. Tämän lisäksi ovat monet muut suuret ja huomattavat uniot vasemmistolaistumassa. Niinpä esim. kirjaltajain unio valitsi viime vaaleissa vasemmistolaisen toimeenpanevan komitean.

Huolimatta taantumuksen vielä kieltämättömästä voimakkuudesta Amerikan työväenliikkeessä, me kuitenkin voimme jo viitata niissä tapahtuvaan vastustamattomasti eteenpäin kulkevaan edistyksellisyyteen ja kumouksellisuuteen. Ja kuitenkin meidän radikaalisten voimien johdonmukainen työskentely Amerikan järjestyneen työväenliikkeen pohjajoukkojen keskuudessa on vasta alussa. Jatkuvalla, systemaattisella, väsymättömällä ja hyvinsuunnitellulla toiminnalla saadaan siis epäilemättä paljon aikaan lähitulevaisuudessa.

Palkkojen alennukset Englannissa

Virallisten tietojen mukaan sai vuoden 1921 yhdentoista ensimäisen kuukauden aikana 6,793,000 työläistä tehdä työtä alennetuilla palkoilla. Palkat laskivat noin 5,563,000 puntaa viikossa. Saman ajan kuluessa tuli 117,600 työläistä osalliseksi palkkojen korotuksesta, noin 20,000 puntaa. Kysymyksessä olevat viralliset tiedot eivät käsitä maatyöläisiä. konttori- ja kauppa-alalla toimivia, eikä liioin valtion viroissa olleita henkilöitä. Seuraavat ammatti- ja teollisuustyöläisryhmät saivat kokea enin palkkojen alennuksista:

	Työl. luku joita alennus koski	Palkk. alen. viikossa pun.
Rakennusteollisuus	445,000	303,900
Kaivosteollisuus	1,291,000	2,500,000
Rauta- ja terästeollis. ..	239,000	431,700
Kone- ja laivanrak.	1,359,000	652,200
Erinäiset metalliteoll. ...	360,000	200,000
Kutomoteollisuus	1,004,000	594,000
Kuljetusliikenne	906,000	383,000
Yleisissä töissä	314,000	125,000

— Canadan valtiovelka kasvoi viime kesäkuun ajalla $6,794,136. Ei ole ihme, että porvarillinen hallituksemme säätää veroja kaikille työläisten välttämättömille tarpeille, samalla kun suurteollisuuspohatat vapautetaan veroista ja suuria rikkauksia kasanneet ylimykset kaikin tavoin kiertävät maksamasta edes heille lain mukaan säädettyjä tuloveroja.

Kommunismin naurettavuus ja «verinen seinä»

Herra Tanner on käynyt seitsemässä maassa, ja vaikkapa hän olisi käynyt kuudessa taikka kahdeksassa, ei hän täysin kunnottomana poliittisena heittiönä voisi olla työläisille valehtelematta matkakokemuksistaan. Sillä persoonallisuus, joka kerran on vannoutunut poliittisen puheen palvelukseen, ei voi, vaikka tähtoisikin, poiketa pois kerran alkamaltan tieltä. Luopuakseen siltä täytyisi hänen kunnioittaa totuutta, ja se on jotakin mikä käy yli sosialidemokratisten johtajain sielullisten voimain.

Mutta mitä hän nyt sitten taas jo tuskin kotiutuneena on ehtinyt valehdella. Sitä, että kommunismille nauretaan vain niissä seitsemässä maassa, jossa hän on käynyt.

Jos se mitä herra Tanner sanoo, olisi totta, niin voisi häntä onnitella. Sillä hän olisi silloin lausunut sellasen totuuden, ettei kukaan nykyään ennen häntä. Ollaan näet kuultu sosialidemokratisten sanomalehtimiesten jo puhuvan kommunismista ja kommunisteista mitä tahansa, mutta ensi kerran kuullaan, että kommunismille «vain nauretaan». Mikä vahinko, ettei herra Tannerin totuus olekaan totuus, vaan karkeinta veijausta, mitä työläisten lehdessä on vielä ikinä maailmassa syötetty! veijausta, joka pienemmästäkin kosketuksesta hajoaa alkuosasiinsa — tomuksi.

Sillä jos kommunismi «herättäisi vain naurua», niin miksi voimakeinot, *johin porvarit ja sosialidemokratiset johtajat* kilvan ovat ryhtyneet kommunisteja vastaan? Miksi pyöveli Nosken pyövelöiminen, miksi Pilsudskin pyövelöiminen, miksi sosialidemokraatti Mussolinin lahtariarmeija Italiassa, joka tulella ja miekalla pyrkii juurineen hävittämään kommunismin Italiasta? Miksi Itämeren maiden sosialidemokraattisten ministerien pyövelöinti? Miksi Moskovan myrkkykuulamiehet, murhaajat ja varkaat?

Jos kommunismille «seitsemässä maassa» sittenkin «vain nauretaan», niin on tämä nauru punaista naurua, veristä hohotusta, villiintyneiden sosialidemokratisten lahtaripäällikköjen raadolta löyhkäävää nautinnonulvontaa työläisuhriensa, tapettujen kidutettujen kommunistien johdosta!

Ei herra Tanner! Ei herra Veijari! Kommunisteille ei seitsemässä eikä seitsemässätoista maassa naureta. Päinvastoin. Kommunistit ovat asetetut sille «veriselle seinälle», josta Suomen Sosialidemokraatti mainitsee puhuessaan hengenheimolaisistaan, moskovalaisista miestappajista, varkaista ja pahantekijöistä. «Verinen seinä», se on se viimeinen, mihin herrat sosialidemokratiset johtajat jouduttavat kommunisteja, kun eivät voi ylen ylistämillään «siveellisillä keinoilla» tehdä tyhjäksi korkeimman potenssin hiestytykseen taikka joukkotyöttömyyteen ja perimmäiseen kurjuuteen syöstyjen proletaaristen kansanjoukkojen vallankumouksellista liikettä. Mutta nauruun he eivät turvaudu jo pelkästään siitä syystä, että itse ovat joutuneet naurun ja pilkan alaiseksi poliittisina pelureina, jotka eivät osaa edes kätkeä korttejaan, joita käsittelevät keä korttejaa, joita käsittelevät isäntiensä, kiskurien tiliin, vielä vähemmän pelata niillä niin, että koskaan voittaisivat mitään ratkaisevaa voittoa.

Sillä onko kaikkein kuuluisimmankaan heistä tällä hetkellä, herra Vanderveldin esiintyminen, kaikesta hälinästä huolimatta voinut saavuttaa ajattelevan ihmisen silmissä enempää kuin naurettavuuden asteen. Herra Tannerin vierailemassa seitsemässä maassa on vankiluolat täynnä työläisiä sadottain ja tuhansittain täysin viattomia proletaareja kituu luokkakoston uhreina, mutta Vandervelde vaapertaa parahimpana publikaanina kaikkien näiden ohi Moskovaan, missä muutamat kymmenet murhaajat taikka näiden avustajat vaativat hänen neronsa auringonloistetta. Mitä tässä on muuta kuin naurettavaa, naurettavaa vain siksi, että kysymyksessä on yksi kaikkein kuuluisimmista **poliittisista veijareista**, jolle ei ole mikään pyhää eikä kallista muu kuin ällöttävä itserakkaus, jolle todelliset työväen esitaistelijat ovat esimerkillään antaneet kuolettavan iskun.

Ja missä eivät sosialidemokratiset Mussolinit ja Nosket suoraan naksauta kuulaa kommunistien kalloon, siellä hyökkäävät he häneen käsiksi kuin tyrvääläiset lahtarit herra Tanneriin *siihen maailman aikaan*, kun eivät nämä tunteneet enemmän tai vähemmän kaukaista sukulaistaan.

Veres esimerkki, Venäläinen toveri Urmanski saapui Wienissä pidettyyn puutyöläisten internationalen kongressiin. Hänen piti siellä edustaa vaatimattomasti 200,000, venäläistä nikkaria. Mutta kongressin amsterdamilainen puheenjohtaja sylki päin hänen naamaansa, kielsi yhdessä muiden noskelaisten kanssa häneltä edustusoikeuden, minkä jälkeen hän lopuksi piestiin, kun hän wieniläisten puutyöläisten järjestämässä illatsussa **pyynnöstä yritti puhua.** Hengenhieverissä pelastivat kommunistitoverit hänet pois sosialidemokratisten hampuusien kourista, hampuusien, jotka kuitenkin olivat veijanneet itsensä suurempain tai pienempäin työläisliittojen edustajaksi!

Mutta nyt tulee herra Tanner ja väittää ‚että kommunismille «vain nauretaan.» Kaikkien kommunisteja vastaan harjoitettujen ja paraikaa harjoitettavien hirmutöiden jälkeen «vain nauretaan.»

Toden totta, ei olisi herra Tannerin kannattanut lukea tuomariksi; vähemmilläkin ponnistuksilla voi sellainen poliittinen hukkatekijä kuin hän herättää «vain naurua.»

Työväen taistelurintamalta eri maista

Bulgarian kommunistinen puolue

Kesäkuun alussa pidettiin Sofiassa Bulgarian Kommunistisen Puolueen neljäs kongressi. Kongressissa oli edustettuna 38,000 jäsentä, jotka jakautuvat 87 kaupunki- ja 1425 maaseutujärjestöön. Joskin puolueen jäsenmäärä on suhteellisen pieni, on se kuitenkin se ainoa työväenpuolue, maassa, jolla on Bulgarian koko kaupunki- ja maalaistyöväestön johto. Nimellisesti vielä olemassaoleva Sosialidemokratinen Puolue, jolla ennen sotaa ja sen aikana oli joukkojen suurin kannatus, on vain porvaristoa hyödyttävän surkean politiikkansa johdosta sortunut täysin merkityksettömäksi. BKP., jolla on kokonainen sarja koeteltuja toimitsijoita, on vallankumouksellisella politiikallaan saavuttanut siinä määrin Bulgarian proletariaatin luottamuksen, että Bulgariassa on yhteinen rintama likipitäin toteutettu. Ammatilliset järjestöt 51,000 jäsenineen, nuorisoliitto 18,216 jäsenineen ja naiskomissionit 4,500 jäsenineen ovat kaikki järjestöjä, joita kommunistipuolue johtaa. Puolueen vaikutus on vielä entisestäänkin lujittuva, jahka joukko vielä erillään olevia ammatillisia järjestöjä saadaan kiinteämpään kosketukseen puolueen kanssa.

Puolueen keskuskomitea ja toimitsijat ovat viime vuonna suorittaneet suurisuuntaista työtä joukkojen vallankumouksellistuttamisessa. Vuosikertomuksen mukaan on 9 kaupungin ja 104 kunnan valtuustossa kommunistinen enemmistö, ja 13 kaupungissa ja 139 maalaiskunnassa on kouluneuvostojen enemmistö niinikään kommunistinen. Mutta nämä enemmistöt ovat toiminnassaan kovin rajoitettuja, niiden päätökset kun ovat riippuvaisia taantumuksellisesta talonpoikaishallituksesta, joka luonnollisesti hylkää kaikki valtuustojen edistysmieliset päätökset taikka evää niiltä tukensa. Jo tästäkin syystä herää joukoissa pyrkimys tämän hallituksen syrjäyttämiseksi ja sen korvaamiseksi kommunistisella neuvostohallituksella, mutta varsinkin kannustaa tähän se poliittinen kriisi, minkä ententen tukema Wrangelilainen armeija ja sen kanssa liitossa olevat monarkistit ovat synnyttäneet. Joskin Bulgarian hallitus on karkoittanut Wrangelin, niin pysyy kuitenkin todsiasiana, että se on sen kanssa ollut neuvotteluissa taistelun tukemiseksi Neuvosto-Venäjää ja oman maan kommunistipuoluetta vastaan. Hallituksen oli toimeenpantava karkotus sen johdosta, että myös talonpoikaispuolue, joskin eri perusteella kuin kommunistit, oli Wrangelia vastaan. Hallituksen suorittamaan kaksoispeliin katsoen ja vaikutukseen nähden, mikä kommunistipuolueella on suuriin kansanjoukkoihin, ei hallituksen kukistaminen ja vallan ottaminen olisi mikään ylivoimanen tehtävä. Se näyttää yhtäkaikki ennenaikaiselta sen takia, että kommunistinen liike ympäröivissä maissa on liiaksi heikko estääkseen **aseelliset hyökkäykset** Bulgarian neuvostotasavaltaa vastaan, samoin kuin taloudellisen saarron, joka ehdottomasti olisi odotettavissa. Kaiken tämän johdosta on BKP. varsin vaikeassa asemassa. Joukkojen mielilä, tilanne kommunistisissa kunnissa ja poliittinen kriisi pakottavat pakottamalla vallankumoukselliseen rynnäkköön, mikä olisi päättyvä ehdottomalla voitolla. Mutta sitä seuraava takapotku olisi ehdottomasti vastaisuudessa heikontava kommunistista liikettä. Tämä onkin epäilemättä ententen alkuunpaneman ja Wrangelin sekä monarkistien harjoittaman provokationin lopputarkoitus. On kuitenkin mahdollista, että **puoluejohto tulee pakotetuksi vasten tahtoaan johtamaan joukkoja tällaiseen toimintaan.** Mutta sitä välttämättömämpää on, että sen vaikutusta maan työläis- ja talonpoikaisjoukkoihin edelleenkin lujitetaan.

Tällaisessa pulmallisessa tilanteessa pidettiin äskeinen puoluekokous, missä Kommunistista Internationalea edusti toveri Miljutin. Kongressin avajaisiin oli saapunut valtaisa joukko tovereja, jotka seurasivat tilaisuutta sekä kokoussalissa että sen edustalla. Puolueen harmaantuneen johtajan ja perustajan, Blagojeffin, avajaispuhe otettiin suurella riemulla vastaan. Myös puolueen muut johtajat saivat iloita puoluetoveriensa luottamuksesta ja rakkaudesta, minkä he ovat hankkineet vuosikausia kestäneellä koetelulla uskollisuudellaan. He eivät ole pettäneet eivätkä hämänneet joukkoja, eivätkä vuosikymmeniä olleet vain taisteluyhteydessä näiden kanssa vaan eläneet näiden kanssa myös niin ahtaassa inhimillisessä toveruudessa ,että he todella muodostavat keskenään kommunistisen perheen. Mutta niinpä ei sitten kongressin keskusteluissa harjoitettukaan mitään kielteistä kritiikkiä vaan suoritettiin positiivista työtä puolueen ja sen propagandan lujittamiseksi ja tehostamiseksi, ja suurella innostuksella ja ilman keskustelua **hyväksyttiin** yksimielisesti kaikki johdon laatimat päätöslauselmaehdotukset ja johto kokonaisuudessaan valittiin uudelleen.

Bulgarian kommunistipuolue on Venäjän kommunistipuolueen rinnalla epäilemättä Internationalen parhaimpia. Se on yksi kansainvälisen veljesliiton kaikkein valveutuneimmista taistelujärjestöistä, minkä raskaana tehtävänä on odottaa, milloin monien muiden maiden köyhälistöt ovat valmiina yhdessä sen kanssa lopullisesti ryntäämään vanhan yhteiskunnan sortovalleja vastaan luodakseen sen raunioille oman vapautensa valtakunnan.

K. I:n laajennetun toimeenpanevan komitean istunto

Radekin selostus 9-henkisen komission hajoittamisesta.

Kommunistisen Internationalen laajennetun toimeenpanevan komitean istunnossa selosti Radek 9-henkisen komissionin hajoitusta seuraavan tapaan:

Huhtikuun 12 pstä, sts. kolmen internationalen Berlinin konferenssin alkamisesta lähtien sattuneet tapaukset tarjoavat meille runsasta poliittista kokemusmateriaalia yhteisrintamasta «ylhäältä alaskäsin», mitä materialia meidän on nyt pohdittava.

9-henkisen komissionin särkymisen jälkeen ponnistelihe 2 Internationalen ja vielä häpeällisemmässä muodossa 2½ Internationalen lehdistö todistaakseen että yhteinen rintama oli meiltä vain eräänlainen Genuan konferenssin kohdistunut manööveri. Näiden herrain väitteiden mukaan olimme me Genuan konferenssin takia yrittäneet mobilisoida työväenluokan mutta ettemme me kongressin meille loistavan kulun jälkeen, enää pitäneet yhteistä rintamaa tarpeellisena, ja sen vuoksi annoimme ultimatumimme. Mutta meidän yhteisrintamasta käymämme tistelun historiallinen kulku osoittaa kuitenkin kerrassaan päinvastaista.

Jo tammikuussa 1921 panimme me «Avoimen kirjeen» taktiikalla Saksassa kokeeksi eli ns. empiirisesti vireille yhteisrintamakysymyksen. Kommunistinen Internationale pohti tätä kysymystä vilkkaasti syksyllä 1921, ja jo tästä ajasta lähtien yhteisrintamasta käytännö tehtävä Kommunistiselle Internalelle. Kukaan ei ollut silloi lä unissaankaan ajatellut G konferenssia, mutta me puole me kävimme jo vilkasta keskuyhteisestä rintamasta. On siis asiain yksinkertaista vääntely joku sanoo, että Genuan konsi suoritti jotakin osaa yhteismakysymyksen viriämisessä. kysymys syntyi luonnonvälttämänä seurauksena joukkojen lusta. Mitä Genuan konfere tulee, niin olimme me tietoisia ettei se olisi mikään jokapäiv konferenssi, vaan että siinä siin pohtimaan tärkeitä kysym joiden ratkaisua Euroopan työjoukot odottivat eräillä t o i Konferenssin oli määriteltävä rosvoretkiin varustautuvien lististen valtioiden uudet voim teet. Ja meidän tehtävänämm ehdottomasti pyrkiä siihen, ette väenluokka kaikkeen tähän ka esiintyisi pelkkänä porvariston jen mykkänä katselijana. Be konferenssi oli meidän yhteis mataktiikkamme tulos. Me esittäneet konferenssin pohditt si suuria työväenliikkeen teor sia kysymyksiä. Me asetimme sellaisia kysymyksiä, jotka 2 Internationalen katsantokannalt vat käsitettäviä. Vanha yhten internationale särkyi johtajain formistisen politiikan takia, ja kauan kuin ei reformistista po kaa ole korvattu vallankumouk sella luokkataistelulla ei voi puhetta mistään organisatoor ja henkisestä sopeutumisesta 2½ Internationaleen. Mitä me haavaa tarvitsemme, ei ole täl sopeutuminen vaan poliittinen ki, joka toimii konkreettisten jen alaisena tarkoin määrät vaatimusten toteuttamiseksi. osoitimme heille kokonaisen j konkreettisia vaatimuksia, joita kin ovat velvolliset puolustam kuten vaatimukset palkanalen kysymyksessä ja kapitaalin hyökkäykseen nähden 8-tun työpäivää vastaan me viittas Neuvosto-Venäjän asemaan, mik heikontunut monivuotisten tais jensa johdosta kaikkia kapitali valtioita vastaan. Onhan jopa terdamin Internationale tunnust että Neuvosto-Venäjän k u k i s merkitsisi m a a i l m a n t a a n t u m voittoa.

Mutta he vastasivat meidän teisrintamavaatimukseemme kok sella sarjalla ehtoja. «Jos te», keilivät he, «vetoatte meihin, p porvarillisiin sosialisteihin, ja ditte yhteisen rintaman toteutt ta, niin olemme me valmiit mään kanssanne sopimuksen, j myönnytte vastaaviin konsessi hin omiin pikkuporvarillisiin s listeihinne, sts. sosialivallankum sellisiin nähden, menshevikkien, rainan ja Georgian separati ym. suhteen. Tätä laatua oleva timus on yhteisen rintaman aj sen täydellistä muodottomaksi tämistä. Georgian ja Ukrainan symyksellä ei ole mitään sen ka tekemistä. Maailmankapitaalin nanssisaarto pakottaa meidät sessioneihin; mutta 2 Internati vaatii, että me takaisimme tä vapauden sellaisille puolueille, den ohjelma käsittää täydellisen pitalismin poliittisen ja talou sen uudelleen asettamisen vaati sen. Petljura-Ukraina ja men vistinen Georgia olivat itse as koko ajan välikappaleita ente kädessä, jonka nojalla ne yk maan olivat ja pysyivät pyst Sosialidemokrateille tehtäisiin suuri kunnia, jos otaksuttaisiin dän esiintyvän määrätyn, tark harkitun poliittisen suunnitel pohjalla; todellisuudessa oli tenkin vain kysymys manööver juuri yhteisrintama oli tehtävä dottomaksi. Berlinin kansainväl konferenssin avauspäivänä kirj «Vorwärts»: Yhteinen rintama k munistien kanssa oli mahdo

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 41:00 Canada dollaris

LÄHETYSKUSTANNUKSET:
Postissa 15c kaikilta summilta. Sähkösanomalla $3.50 kaikista sum
Kysykää erikoiskurssia suurille summille.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broadview Ave.

Pilettejä Suomeen ja Suomesta tänne
Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ON
Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

SOSIALISTISEN FILOSOFIAN JUURET

Kirj. FRIEDERICH ENGELS.

Englaninkielestä suomentanut H. Puro.

Tämä mainio teos on juuri ilmetynyt Vapauden kustannuksella. Tässä kirjassa tekee Engels täyden pesäeron porvarillisen mailmankatsomuksen ja sosialistisen filosofian välillä. Jokaisen joka tahtoo tutustua köyhälistöliikkeen tieteellisiin perusteihin, on hankittava tämä kirja itselleen.

Teos käsittää 102 sivua. Hinta 40 senttiä.

Saatavana kaikilta Vapauden asiamiehiltä ja Vapauden konttorista.

VAPAUS,

Box 69, Sudbury, Ont.

HYVIÄ KIRJOJA.

Seuraavilla erinomaisilla kirjoilla voivat työläiset kehittää ja laajentaa tietovarastojaan:

Sosialistisen filosofian juuret (juuri ilmestynyt)	.40
Vankina valkoisen vallan (voitot menevät luokkasotavankien avustamiseen)	1.00
Luonto tieteen valossa, yhden osan hinta	2.25
Kommunisti ammatillisessa liikkeessä	.50
Terrorismi ja kommunismi	.50
Tiede ja vallankumous	.60
Perustuslain olemus	.30
Sosialidemokratian vuosisata	4.50
Kommunistinen manifesti	1.00

Lähettäkääpä tilauksianne näille arvokkaille teoksille. Jokaiselle joka tilaa yhdellä kertaa mitä tahansa kirjoja vähintäin $10.00 arvosta, annamme pyydettäessä 20 prosentin alennuksen.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

«Vorwärts» ehdotti 2 ja 2½ Internationalen yhtymistä, internationalien, joita todellisuudessa ei toisistaan eroita mikään. — —

Toveri Radek osoitti tämän jälkeen, miten sietämättömän raskasta oli ollut istua sosialidemokratien kanssa saman pöydän ääressä, noiden, joiden omallatunnolla oli niin monia porletaarisia uhreja ja joita myös oli kiitettävä siitä, että vankilat paraikaa ovat täynnä meidän toverejamme. Hän siirtyi sitten puhumaan sosialivallankumouksellisten asiassa tehtyjen myönnytysten merkityksestä, lupauksen merkityksestä, etteivät sosialivallankumouksellisten tarvitse hengellään sovittaa rikoksiaan. Radek oli Leninin kanssa yhtä mieltä siitä, että tämä oli kallis hinta. Toveri Lenin oli oikeassa yhtä mieltä siitä, että tämä oli kallis hinta. Toveri Lenin oli oikeassa kirjoittaessaan, että tehdyt myönnytykset kannustivat uusiin attentaatteihin ja että Europa olisi tekevä näistä murhaajista enkelejä. Mutta kommunistivaltuutetut olivat olleet täysin selvillä suorittamansa hinnan merkityksestä. Juuri nyt 9-henkisen komissionin hajoittamisen jälkeen voidaan arvioida näiden uhrausten hyödyllisyys ja tärkeys. Kommunistit ovat onnistuneet ,kiitos näiden uhrausten, edelleen jatkamaan yhteisen rintaman linjaa ja taisteleman proletaarisen maailmankongressin kutsumisen puolesta.

Toveri Radek analyseerasi sen jälkeen myöhäisempiä tapauksia, puhui Genuan konferenssista ja eri puolueiden suhteesta siihen.

Porvarillinen «Kölnische Zeitung» oli pitänyt Genuan konferenssia kahden maailman kamppailuna: kylläisten ja omistavain köyhäin ja nälkäisten, maailmaa vastaan. Jopa riippumattomain «Leipziger Volkzeitungin» oli pakko myöntää, että **Genuan konferenssi oli ensimmäinen, missä taistelivat porvarismi ja kommunismi.** 2 ja 2½ Internationalen edustajat ovat Genuan konferenssin jälkeen käyneet mitä hävyttömintä ja pirullisinta sotaa Neuvosto-Venäjää vastaan, joka heidän väitteensä mukaan on Genuassa tehnyt liiton maailmanporvariston kanssa. Ranskalainen Longuet kirjoittaa päivästä toiseen artikkeleja Neuvosto-Venäjää vastaan, jotka artikkelit ovat toinen toistaan katalampia. Venäjän Rapallosopimusta Saksan kanssa irvistelee hän kyynillisyyden huipuksi ja protesteeraa tätä sopimusta vastaan Europan rauhan nimessä. Ylen jalo riippumattomain johtaja Crispien pitää sopimusta, minkä mukaan ei kahdeksan kuukauden aikana saa ryhtyä mihinkään hyökkäyksiin, niinikään liittoa porvariston kanssa, Kolmannen Internationalen «elokuun 4 pnä 1914». Herjailussaan selittävät 2 ja 2½ Internationalen edustajat, että olemme Genuassa sitoutuneet olemaan harjoittamatta mitään propagandaa, ja että meidän sen takia täytyy olla proletaarista maailmankongressia vastaan. Mutta jokaiselle on selvää, että 2 Internationalen kanta — se oli alusta alkaen yhteisrintamaa vastaan — aiheutti työväenkongressin myttyynmenon. Radek viittasi tämän jälkeen menshevikki Abramovitshin tunnettuun kirjeeseen, missä tämä kirjoitti, että Englannin työväenpuolue pelkäsi näin vaalien edellä blokkia kommunistien kanssa, ja että Saksan Sosialidemokratinen Puolue edessäolevassa taistelussa verojen korotusta vastaan oli niinikään kommunistiblokkia vastaan. 2 Internationalen kanta ei sitten neuvottelujen alkamisen ole lainkaan muuttunut. Mutta 2½ Internationalen kanta sitä vastoin, joka aluksi oli yhteisrintaman puolella on sitä enemmän muuttunut. Tämä kurssinmuutos tapahtui Brusselin erilliskonferenssissa, mihin otti osaa Englannin Labour Party ja Belgian sosialistipuolue, ja missä päätettiin pitää työväenkongressi Haagissa ilman kommunisteja. Samoin on Ranskan sosialistipuolue muuttanut kantaansa. Loguetin suunta siirtyy yhä enemmän ja enemmän oikealle. (Miljonääri) Blumen ja Renaudelin vaikutuksen alaisena valmistelee se blokkia porvarillisten kanssa vastapainoksi kommunisteja vastaan. Vaalien aattona ei se mieli komprometteerata itseään yhteisellä rintamalla kommunistien kanssa. Longuetilaisten kanta Ranskassa on täsmälleen sama kuin riippumattomain Saksassa.

Radek puhui sen jälkeen yhteisestä rintamsta käydyn taistelun ensi vaiheen opetuksista. Tärkein hänestä oli tämä: On välttämätöntä, että **Kommunistinen Internationale itse muodostaa suljetun yhteisrintaman.** Ranskan ja Italian kommunistipuolueet, jotka ovat allekirjoittaneet Kommunistisen Internationalen yhteisrintamapäätöksen, ovat alistuneet siihen sanoissa mutta ei teossa. Toveri Radek viittasi ranskalaisten ja italialaisten väärään taktiikkaan, nämä kun väittävät ettei tämä päätös vastaa näiden maiden voimasuhteita. Hän korosti kaikkien puolueiden hyväksymän päätöksen täydellisen ja ankaran toteuttamisen v ä l t t ä m ä t t ö m y y t t ä. Niiden käsitys, jotka pitävät yhteisen rintaman yrityksen epäonnistumista ylhäältäkäsin todistuksena yhteisrintaman tarpeettomuudesta ylipäänsä, on täysin väärä. Itse asiassa oli tämä yritys vain ensimäinen etappi joukkojen todellisen yhteisen rintaman toteutuksen tiellä. Olemme osoittaneet, lausui Radek, että sosialidemokratiset herrat johtajat ovat kieltäytyneet toteuttamasta yhteistä rintamaa. Mitä enemmän uhreja me annamme yhteisen rintaman asian hyväksi, sitä suuremman hedelmän nämä uhrit kantavat.

Tällä haavaa ei painopiste enää ole maailmankongressissa vaan yksityisten maiden proletariaattien konkreettisissa toiminnoissa niiden elinetuja koskevissa kysymyksissä.

Neuvosto-Karjalan tiedonantoja

NEUVOSTO-KARJALAN AVUSTUS-RAHALAHJAT.

Neuvosto-Karjalan avustus-rahalahjoituksia kesäkuun viimeiseen päivään mennessä on meille tilitetty seuraavasti:

Kesäk.:

5p. Keräys, Amesbury, Mass. (Koski)	$ 8.40
8 p. Lempi Simonson, konserttituloista	28.48
10 p. Keräys, Astorian S. S. O. (Bellman)	12.20
10 p. Astorian Osuusmaitoliike keräyksiä	85.00
12 p. Co-op. Central Exchange, Superior	123.72
15 p. Lebannon S. S. O. (Laine)	14.12
26 p. Canadan S. S. Järjestö (Hill)	200.00
29 p. Bessemer, Pa. K. T. K:n Ystävät (Toivonen)	27.11
Kesäkuulla tilitetty	$499.03
Siirto toukokuulta	2,493.74
Tulot yht. kesäk. 30 p.	$2992.77

Kesäkuun aikana Avustuskomitea on lähettänyt Karjalaan erinäisiä tarpeita, ruokatavaraa, työkalustoa, koneita ym., joiden ostossa on käytetty myös ylläoleva summa. Avustusrahastossa ei siis jää mitään siirtoa heinäkuun tileihin.

New York City, heinäk. 7 p., 1922.

Neuvosto-Karjalan Avustuskomitea.
Ktta A. J. Hayes.

Kalastusosuuskunta saapunut Karjalaan.

Kaapeliteitse on meille ilmotettu kalastajien saapuneen Petroskoihin (Karjalan pääkaupunki) 1 p. heinäkuuta. Kaikki hyvässä kunnossa.

Matka sujui harvinaisen hyvin ja nopeaan. Päivää vaille neljä viikkoa aina Astoriasta Petroskoihin saakka.

Matkustus tapahtui ensin Astoriasta New Yorkiin junalla. Kalastajilla oli käytettävänään kaksi matkustajavaunua ja yksi «pakaasi»-vaunu. New Yorkissa tarvitsi kalastajien olla ainoastaan yhden vuorokauden. Matka jatkui New Yorkista South Hampton'iin Valkoisen tähden linjalla, siitä edelleen erikoisjunalla Hull'iin. Hullista suoraan Pietariin. Tämä matka tapahtui aivan uudella laivalla, tietojemme mukaan sen ollessa koematkalla Pietariin.

Saamiemme kirjeiden ja sähkösanomien perusteella tiedämme kalastajien olleen sangen tyytyväisiä matkaan.

Karjalan Työosuuskunta.
Aaro Hyrske.

Kuzbassen tiedonantoja

TOVERIT!

Tämän kautta pyydämme kiinnittämään teidän huomiotanne Venäjän taloudellisen rintaman ylösrakentamiseen ja sen lujittamiseen.

Vaikka tiedämmekin sen tosiasian, että luokkatietoiset työläiset ovat avustaneet ja yhä edelleenkin avustavat Venäjän tovereita heidän, melkeinpä ylivoimaisessa taistelussaan Venäjän vallankumouksen saavutusten puolesta koko maailman kapitalistiluokkaa vastaan, niin siitä huolimatta näemme että emme ole vielä tehneet läheskään kaikkeamme sen taistelun avustamiseksi ja lopullisesti voittamiseksi.

Vaatteiden, ruoka- ja lääketarpeiden kerääminen ja yleensä rahallinen avustus Venäjälle on nyt tälläkertaa tarpeellinen, jopa välttämätönkin ensiavun tuoja jota me emme saa suinkaan unhoittaa, mutta me emme voi lopullisesti Venäjän avustamista ja ylösrakentamista jättää sille pohjalle. Se täytyy perustua Venäjän oman taloudellisen elämän elvyttämiselle; saattamalla sen suunnattomat luonnonrikkaudet, jotka vielä ovat kuolleessa tilassa, työnjättiläisen johtavan käden kontrollin alaiseksi. Ja sen kun olemme tehneet niin silloin vasta olemme voittaneet ja asettaneet varman pohjan koko maailman työväenluokan lopulliselle vallankumoukselle.

Mitenkä se on saavutettavissa.

Me tiedämme että Venäjä on ollut teollisesti takapajuinen maa. Huolimatta niistä rikkauksista joita sen maaemo kätkee syleilyynsä, on sen pitänyt ja pitää yhä edelleenkin tuottaa melkeinpä kaikki tarvikkeensa ulkomailta. Se on joutunut senkin niukan teollisesti kykenevän työvoimansa, joka sillä oli ennen sotaa, uhraamaan vallankumoukselle; ottamalla sen armeijaan ja muihin luottamusta kysyviin valtion tehtäviin, joissa ne ovat useassa tapauksessa joutuneet menettämään kaikkensa. Tämä on aiheuttanut sen että nekin teollisuuslaitokset jotka ennen sotaa olivat käynnissä ovat nyt kykenevän työvoiman puutteessa joutilaina.

Ainoa mahdollisuus Venäjän teollisuuden ylösrakentamiselle on se, että sellaisista teollisesti korkealle kehittyneistä maista kuten on esimerkiksi America, siirtyy tottunutta työvoimaa työskentelemään Venäjän teollisuuteen ja opettamaan venäläisiä työläistovereita työskentelemään uudenaikaista teollisuutta vastavalla tavalla.

Niillä alueilla mitkä Kuzbasselle on Neuvosto-Hallitus myöntänyt, Uraaleilla ja etelä Speriassa, on rajaton määrä mahdollisuuksia, kykenevälle insinööritaidolle ja työvoimalle, rakentaa sellainen teollisuus että se tyydyttää koko laajaa Venäjää. Siellä on rauta, kivihiili ja maanviljelysalueet vieretysten.

Me vetoamme teihin toverit, «silloin kuin te autatte Venäjää te autatte samalla itseänne» ja siksi toivomme että te otatte tämän asian keskuudessanne pohdinnan ja järjestelyn alaiseksi ja rupeatte valmistamaan niitä tovereita Venäjän tehtäville

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Ains päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

Olen muuttanut liikkeeni takaisin Sudburyyn ja teen työtä 9 Lisgar St.

H. Kauhanen.

COPPER CLIFF, ONT.

Tarkastakaa filminne ja lähettäkää parhaimmat suurennettavaksi A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

J. Allan kello- ja kultatavarain liike 712 Queen St. E. Ensimäinen talo isosta postikonttoorista itäänpäin.

Parturiliikkeeni sijaitsee 55 -- 4th Ave.

F. Alanen

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee poikataloa vastapäätä, 56 Palsam Str. J. Rintanen.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.

I. S. Salo, 17 Johnson ave.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

W. Sahlin räätäliliike sijaitsee J. Laken parturiliikkeen vieressä ja J. Laken parturiliike W. Sahlin räätäliliikkeen vieressä. Parhaat paikat alallaan Port Arthurissa, 281 Bay St.

Casey-Shaw Lbr Co

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 Sudbury, Ont.

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

A. FOURNIER,
LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI

VAKUUTUKSIA

Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.

WILLIAMETTE BOULEVARD SANITARIUMISSA
parannetaan akuuttuisia ja kroonillisia tauteja. Luonnollisilla hoitotavoilla on moni parantumattomaksi tuomittu saanut terveytensä takaisin. Jos olette sairas kysykää ohjeitamme.
Dr. Peter Kokko, Chiropractic Spec.
Dr. Anna Kokko, D. C. Ph. C.
467 Willamette Blvd., Portland, Ore.

Mulligan & Mulligan
LAKIMIESTOIMISTO
Elm Street, Sudbury, Ont.

Asialan & Seppälän SAUNA
Avoinna 3 kertaa viikossa: Tiistaina, Perjantaina ja Lauantaina kello 1 j. pp. kello 12 yöllä.
Spruce Str. — Phone 1107 — Sudbury, Ont.
Lähellä Vapauden konttoria.

Phone 711 **EAGLE CAFE** P. O. Box 1052
AINOA SUOM. HOTELLI SUDBURYSSA
Siistit huonet, parhaat ruuat ja kahvit. - Auki joka aika.
OLGA SNELLMAN, omistaja

Sudburyn uutisia

Lauantaina myöskin tanssitaan osaston omistamalla kenttälavalla. Tanssit alkaa klo puoli yhdeksän jokaisena tanssi-iltana.

Vapauden johtokunnan kokous pidetään maanantai iltana alkaen klo 8. Tärkeitä asioita. Kaikkien johtokunnan jäsenten saavuttava.

Reippaat tanssit on lavalla torstai illalla. Muistakaa, että jokainen pidämme huolen saapumisesta tilaisuuteen. Hyvä soitto ja mainio ravintola.

Lasten koulu aletaan torstaina. Sudburyssa asuvat lasten vanhemmat pitäköot mielessään, että lasten koulu alkaa torstaina klo puoli kaksi. Jokaisen perheen äidin, jolla on lapsia pyydetään huolehtimaan, että lähettävät lapsensa silloin haalille. Mitkään syyt eivät saisi nyt olla esteenä, sillä lapset täytyy saada tuntemaan yhteiskunnassa ilmeneviä luokkailmiöitä. Lähettäkää siis jokainen lapsenne oppimaan. Sitä pyytää opettajat.

Sanna Kannasto käväsi kylässämme ja piti lastenkoulujen järjestämistä opettavan puheensa maanantai iltapäivällä. Olikohan syy ilmoittamisessa tai missä sitten, että lapsia ja lasten vanhempia oli saapunut niin hävittömän vähän tilaisuuteen.

Illalla Sanna puhui sitä varten järjestetyssä illanvietossa lasten kasvatuksen suuresta merkityksestä, selitellen selvästi kuinka lapset helposti voidaan saada järjestettyä kumouksellisten työläisten järjestöihin, jos niihin lapsena jo istutetaan luokkatuntemuksen selviö. Sannan puhe oli yksi parhaimpia, mitä tuolla alalla voidaan pitää. Naisia oli runsaasti kuulemassa, mutta miehet loistivat poissaolollaan. Tilaisuuteen ei kannettu mitään sisäänpääsymaksua, mutta ravintolan tulot luovutettiin kokonaisuudessaan järjestön agitatsionirahastoon.

Toivottavasti siellä missä Sanna tulee puhumaan lasten kasvatuksen suuresta merkityksestä, täytetään sali viimeistä sijaa myöten, sillä todellakin se sen kannattaa.

Sudburyn S. S. Osastolla oli puolivuosikokous sunnuntaina heinäk. 9 p:nä.

Kokouksen avasi H. Ellmen, joka on valittu osaston organiseeraajaksi tulevalle toimintakaudelle. Osaston kirjurin luettua pöytäkirjan edellisestä kokouksesta, joka ilman muistutuksia hyväksyttiin jätti paikkansa johtokunnan valitsemalle uudelle kirjurille N. Terholle. Sen jälkeen keskusteltiin ja päätettiin m. m. seuraavista asioista:

Hyväksyttiin H. Kauhanen jäseneksi Sudburyn osastoon muuttokortilla Timminsin osastosta. — Osaston kirjuri luki puolivuosiraporttinsa kuluneelta toimintakaudelta, joka ilman keskustelua yksimielisesti hyväksyttiin. Uudelle huvitoimikunnalle päätettiin antaa huomautus ryhtyä hommaaman kunnollista kenttäjuhlaa, joka vietettäisiin kahden viikon perästä. Samalla velvoitettiin huvitoimikunta hankkimaan sinne myös kunnollisen ohjelman. — Osaston rahastonhoitaja luki tiliaseman viime puolelta vuodelta, joka hyväksyttiin. — Jäsenkirjuri ilmoitti hänen tilinsä olevan päätetyt, mutta ei vielä tarkastettu. Kokous antoi huomautuksen, että jäsenkirjurin, lainakirjaston hoitajan, sekä kaikkien alaseurojen ja komiteoiden on tuotava tilinsä tarkastettuina seuraavaan työkokoukseen että voidaan entiselle johtokunnalle antaa tilivapaus. — Tov. Terho ilmoitti että 5 auton omistajaa ovat lupautuneet kuljettamaan vapaasti osaston toimihenkilöt kentälle ja takaisin. Ilmoitus otettiin kiitollisuudella vastaan. — Vapauden paikalliseksi asiamieheksi valittiin edelleenkin K. Nurmi ja Vapaudelle kirjeenvaihtajaksi H. Ellmen. — Tehtiin esitys syysjuhlien pitämisestä, mutta niiden lähempi järjesteleminen jätettiin tuonnemmaksi. Toivomuksena lausuttiin, että sanotuissa juhlissa esitettäisin näytelmäkappalekin ja valittiin H. Puro ja N. Terho hommaamaan näytelmää, toivomuksella että esitettävän näytelmän sisältö on yhteiskunnallisia asioita käsittelevä työväennäytelmä. — Osastomme toiminta on nyt kesän aikana ollut laimeanlaista, suurimpana syynä ollen kunnollisen toimintapaikan puute. Ainoa paikka missä on pidetty enempi hommia pystyssä on osaston omistamalla tanssilavalla pikku järven rannalla ja onkin siellä ollut joka tilaisuudessa väkeä koko paljon. Torstai- ja lauantai-iltoina pidetään edelleenkin tanssia niin kauan kun ilmat sen vaan sallivat. Tästä lähtien koetetaan saada sunnuntaisinkin toimeen ulkoilmajuhlia useammin kuin tähän asti. Syy ettei niitä nyt ole useammin pidetty on se, että on täten annettu tilaisuus osaston jäsenille ja muille kannattajillemme käydä ympäristön osastojen toimeenpanemissa juhlissa. Siitä huolimatta vaikka koetamme olla niin solidaarisia kuin mahdollista, saamme sittenkin kuulla valituksia että me tahdomme ehkäistä muiden osastojen toimintaa. Tämä ei suinkaan ole tarkoituksemme. Mutta meidänkin on välttämätön saada pikkuisen tuloja jostain, sillä osastomme ei suinkaan ole aivan velaton. Toivomme että ympäristön toverit katsovat asiaa myöskin tältä kannalta. Me puolestamme koetamme suhtautua ympäristön osastoihin mahdollisimman solidaarisesti. Keskinäiset pikkukahnaukset pois ja käykäämme yhdessä varsinaista vihollistamme, kapitalismia, vastaan.

H. E.

Eri paikkakunnilta

ELSPET, ALTA.

Sadetta olemme odotelleet, vaan riittämättömän vähän olemme sitä saanut. Jos emme pian saa sadetta niin vuodentulotoiveemme raukeavat hyvin pieniin.

Osaston toimnta on ollut nykyään vilkasta. Kokoukset on pidetty säännöllisesti.

Juhannusjuhlan vietto S. S. Osaston talolla 24 p. t.k. onnistui tyydyttävän hyvin. Pieni sade oli ehkä syynä että päivällä oli juhlavieraita vähän. Vaan kylläpä ilta sitten sen palkitsi. Tulokset olivat tyydyttävät aineellisesti, henkistä ehkä vähän herjattanee.

Osasto kokouksessaan 26 p. t.k. valitsi virkailijat seuraavalle vuosipuoliskolle: Organiseeraajaksi G. Hill, K. K. F. Nikkolan (?), R. H. Matti Harjun, pöytäkirj. K. R. Matson, johtokuntaan M. Portin, K. Hiltusen, S. Sahan, tilintarkastajiksi F. O. Standing, Wm. Vuori, Victor Koski, uutistenkirjoittajaksi F. O. Staudnger, näytelmäseuran joht. Wm. Vuori, sanomalehtiasiamiehiksi E. R. Matson, A. Kärkkäinen, Mrs. Hiltunen. Agitatsioonikomitean, sanomalehtiasiamiehet, huvitoimik. valinta jätettiin ensi kokoukseen toivolla että saadaan enemmän nuoria kokoukseen. Valvojatoimik. M. J. Harju, Mrs. Hiltunen, Matti Kujala.

Aluepiirikomitean kokous oli täällä t.k. 4 p. Keskusteltiin piirin yhteisistä ksäjuhlista, jotka tullaan viettämään pikaisessa tulevaisuudessa, ajasta ja paikasta päätetään piiriin kuuluvien osastojen kanssa.

Aluepiirin toimikunta osastojen valituksista korkeiden jäsenmaksujen suhteen tuli siihen päätökseen että jotain on sen suhteen tehtävä, tai muuten kuolevat ainakin tässä piirissä osastot olemattomiin. Ensihädässä kehoittavat osastoja korvaamaan jäsenveroja osastojen yleisillä varoilla. Piirin sihteeri moitiskeli että jos hänen täytyy joka kuu tehdä yhtä paljon kirjotustyötä mitä hän on tähän mennessä tehnyt, täytyisi hänen saada kirjoituskone tai muutoin hänen aikansa menee siihen. Aate kun ei elätä, ensin täytyy syntyä ja sitten vasta kasvaa.

Uutisten kirjoittaja.

*

Kirjeenvaihtaja voisi vastaisuudessa käyttää kokonaisia sanoja, sillä epäselvät kirjaimilla merkityt sanat voivat erehdyttää, jos lyhennyksiä ei oikein tehdä. — Toimitus.

NEW FINLAND, SASK.

«Joudu aika joudu kulta aika». Tämä hymni on kaikkien tämän kontrin farmarien huulilla puolueeseen katsomatta tällä kertaa, kun odottavat elonkorjuuaikaa, sillä vuoden sato näyttää hyvin lupaavalta. Kylvönteko on tosin jatkunut myöhäisen kevään ja sateiden takia myöhäiseksi kun tämän heinäk. 3 päivä vielä kylvettiin viljaa täällä.

Vaikka farmarit tätä ylläolevaa hymniä hyräilevät, joudu aika, joudu kulta aika, rikkaita viljavainioita katsellessaan, niin useamman mieleen tulee jotakin raskasta painostavaa tämän hyräilyn jälkeen ja vetää mielen surulliseksi, ikäänkuin he olisivat nyrpeällä mielellä luontoa kohtaan, joka on suotuisella säällään antanut täyteliäät viljavainiot. Eivät he pahalla mielellä ole luontoa kohtaan, vaan kun mieleen muistuu että heille ei jää tästä viljavasta sadosta itselleen kuin känsäiset kourat ja hartiat koukkuun muistoksi hyvästä vuoden tulosta. Sota-aikana, ennen ja jälkeen tehdyt velat painavat nyt farmareita mitä raskaimmin. Saapa sanoa nyt että ahdistetaan kovemmin kuin heitä ennen on veloista ahdistettu. Vehnän hinnasta ei ole tietoa kuinka monta senttiä farmari tulee saamaan pusselilta. Kyllä viljatrustit pitävät siitä huolen ettei farmareille anneta muuta kuin yksi murtoosa siitä mitä heidän pitäisi saada.

Tutkikaapas asiaa, missä on vika, onko se teissä itsessänne vai jossain muualla, kun työnne tulokset menevät että ei teillä ole mitään määräämisvaltaa omalle tuotteellenne. Pikemmin pääsette selvyyteen yhtymällä Canadan Työväen puolueeseen johon voitte yhtyä paikkakunnallanne osaston kautta, joka on tälläkin paikkakunnalla jo toiminut kuutisen kuuta ja toiseksi tilaamalla Vapaus lehteä, niin silloin teille selviää kenessä on syy kun toiset nauttivat työnne tulokset ettekä te itse. Ensi osaston kokous on Chas Suhlalan farmilla 23 p. heinäk.

Saman peitteen alle kellahti nuorukaiset Miss Hanna Hilberg ja Alex Anderson kesäkuun 5 p., jolloin vetivät umpisolmun.

Tulee meidänkin vuoro kun ette hätäile. Siis osaston piknekki on 15 p. heinäkuuta omalla haalilla vastapäätä Uuden Suomen koulua. Monenlaista urheilua naisille, miehille ja pojille. Siis tervetuloa nuoret sekä vanhat.

BEAVER LAKE, ONT.

Luokkataisteluapostolitar Sanna Kannasto käväsi kylässämme meitä puolproletaareja henkisesti virvottamassa. Henkinen voitelu ei lienekään mennyt hukkaan, sillä kuulijakuntaa oli kerääntynyt noin kuutisen kymmentä joista iso osa nuorta väkeä, jotka tarkkaavaisesti seurasivat puhetta alusta loppuun. Sanna näyttää olevan puhuja joka ei turhia tohise ja saa pysymään kuulijakunnan hereillä ja myös paikoillaan. Samalla myös järjesti täällä lastenkoulun ja nuorten osaston ja enpä muuta kuin toivon että se kantaisi hyvän sadon, sillä nuorten tulevaisuus on meidän, tähän asti se on ollut kapitalistin tuki ja turva. Toivon että meidän lasten opettajat tekevät työtä väsymättä, sillä olette ottanut tehtävän jonka eteen kannattaa toimia, siis tarmoa ja toimintaintoa siin, laajakantoisessa kasvatustyössä. — Kirjeenvaihtaja.

YLEISIÄ UUTISIA

Työläinen hautaantui maanvieremän alle

Toronto. — Angela Borci, 50 vuotias työläinen kärsi ruumiillisia vammoja jäädessään erään rakennuksen perustusta kaivettaessa vierivän maan alle kaulaa myöten. Loukkaantunut on paraillaan Western sairaalassa. Borcin toverit tekivät tunnin ahkerasti työtä ennenkö saivat hautautuneen pelastetuksi tukalasta asemastaan. Hiekkamainen maa sanotaan tapaturman aiheuttajaksi.

Se, joka vähänkin tuntee tuollaisia kaivaustöitä, tietää myöskin, että työläinen niissä saa tehdä työtä henkensä edestä ja sittenkään ei työnantajain mielestä tule tarpeeksi valmista, josta syystä nälkäruoska on alituisena uhkaajana miesten selän takana. Myöskään ei työnantajain taholta kiinnitetä ollenkaan huomiota työläisten turvallisuudelle, josta syystä ja varsinkin kun liikevoitto on ainoana päätekijänä työläiset saavat työskennellä alituisessa vaarassa.

Kreikkalaiset suunnittelevat marssia Konstantinopoliin

Lontoo. — Kreikan sotilasneuvoston kokouksessa, jossa myöskin oli saapuvilla kuningas ja useita sotilaspäälliköitä on tehty päätös, jonka mukaisesti Kreikan armeija marssitetaan Konstantinopoliin. Samassa neuvottelussa on myöskin päätetty kymmenen päivän sisällä julistaa sotatila vallitsevaksi Kreikassa ja kutsua kaikki vapautetut nuoret miehet armeijaan, joka toimenpide lisäisi Kreikan armeijan mieslukua 100,000 miehellä.

Tiedonantotoimisto, joka on uutisen kirjeenvaihtajaltaan saanut, sanoo edelleen, että jonkun aikaa on ollut olemassa salaista sotilaitten siirtoa toimenpidettä varten ja että hyökkäys Konstantinopolia vastaan tehdään Euroopan puolelta. Edelleen sanotaan tiedonannossa, että Konstantinopolissa olevat 70 tuhatta kreikkalaista ovat luvanneet avustaa hyökkäävää Kreikan armeijaa Konstantinopolin valtaukseen.

PERSIASSAKO TASAVALTA.

Konstantinopoli. — Angorasta saapuneitten tietojen mukaan on persialainen sotapäällikkö Simko lyönyt taistelussa Shahin armeijan, julistanut tasavallan, ja itsensä tasavallan presidentiksi. Simkolla sanotaan olevan 35,000 miestä käsittävä armeija, jota on avustanut Turkin nationalistien johtaja Mustapha Kemal Pasha. Simkon ratsuväen tiedotetaan marssivan parhaillaan Tabriziin.

Hallitusherrat kokoontuvat keskustelemaan työttömyydestä

Ottawa. — Pääministeri King on lähettänyt kutsun maakuntien pääministereille saapua Ottawaan keskustelemaan työttömyyskysymyksestä. Päivää milloin konferenssi tullaan pitämään, ei ole vielä ilmoitettu.

Tiedonanto liiketuttavillemme!

W. A. CORLEY on ostanut McEachernin Kaleva liikkeen, Bay & Algoma Str. kulmassa, Port Arthurissa.

Suuri ja täydellinen varasto Suomalaisia y. m. lääkkeitä. Liikkeeseen on liittynyt juuri Torontosta palannut Suomalainen apteekkari K. G. K. Nyman. Hän suoritti Torontossa Canadalaisen apteekkari tutkinnon.

Osoite:

KALEVA DRUG STORE

168 So. Algoma, Port Arthur, Ont.

Kirjoittakaa Suomeksi.

F. A. RICARD
Tukku- ja Vähittäiskauppa.
RAUTATAVARAKAUPPA
Elm St., Sudbury, Ont.

LABERGE LUMBER COMPANY

Täydellinen varasto rakennustarpeita

OSTAKAA MEILTÄ

Gasoliinia ja automobiilin osia.

Valmistakaa itse vaarin kaljaa, meiltä saatte aineet, suom. ohjeet mukana. Tupakkaa, virvoitusjuomia y. m. Käykää kaupassamme, 12 Elgin kadulla, Sudbury, Ont. Kirjeisiin vastataan heti.

THE DOMINION SUPPLY CO.
Box 718 Telefooni 645

K. Närväsen Sauna
avoinna joka arkipäivä.
218 Secord St., Port Arthur, Ont.

--THE--
Star Store
ILMOTUS

Muistakaa että meidän kauppamme antaa teille aina parhaan palveluksen, parhaat tavarat ja halvimmilla hinnoilla, sekä suurimmasta valikoimasta kun yksikään toinen kauppa koko alueella.

P. A. Comtois.

Menahga Health Home

joka tunnetaan yleensä nimellä **JURVAN LUONNONPARANTOLA** ottaa vastaan sairaita alennetuilla maksuilla. Paras suomalainen Luonnonparantola Amerikassa.

Osoite:

MENAHGA HEALTH HOME
Menahga, Minnesota

SUOMALAINEN RUOKATAVARAKAUPPA & LEIPOMO

Kaikkea ruokatavaraa saatavana ja lähetetään tilausten mukaan. Nopea ja huolellinen tilausten suoritus.

SUPERIOR GROCERY & BAKERY

513 Simpson St. Puhelin S. 1326. Fort William, Ont.

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järjestys!
On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan alalle kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin Linjalähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmällisesti. Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur, Ont.

Huom.! **Huom.!**

Nyt on Koivulan kovanleivän ja korppujen hinta laskenut oikein tuntuvasti. Siksi suosittelen jokaista niitä käyttämään. Meillä on kaikenlaatuisia leivoksia.

Lähetyksiä tehdään sivupaikoille.
Kysykää hintoja, osotteella:

WERNER KOIVULA,
Box 113, Copper Cliff, Ont.

NATIONAL LUNCH
14 Durham Street SUDBURY, ONT.
VIIHTYISÄ NYKYAJAN KANSAN RUOKALA. TARJOILLAAN TÄYSIN RAVITSEVIA ANNOKSIA.
HUONEITA MYÖS SAATAVANA. MIKE VALKEAPÄÄ

HEI! **HEI!**

No minne sinulla tuommonen hoppu on? Tuonnehan minä menen tilaamaan puvun. Mistä? O. Koivulalta, sieltä kuuluu saavan parhaat puvut eikä ole hinnalla pilattu. Puhdistus- ja prässäys tehdään ensiluokkaisesti.

Tervehdykseni. Toveruudella

O. KOIVULA,
Box 1504, Telefooni 1433. Sudbury, Ont.

HALUTAAN

100 miestä katkasemaan ja kuorimaan paperipuita $3.50 kordilta. Metsä hyvä.

Poortin pitäjiä, pätsäri känkiä ja mies kokk
Paikka Revensworth, Scotia Junksolta Ottawaan päin, G. T. R.

TIMO KONNILA
Kirje osoite: Sprucedale, Ont.

THE STERLING BANK OF CANADA
SUDBURYN, ONT. HAARAKONTTORI
Avaa mielihyvällä tilejä Suomen kansalaisille
Talletuksia $1.00 ylöspäin vastaanotetaan. Lainoja myönnetään luotettaville henkilöille. Lähetysvekselejä ostetaan Suomeen ja muihin vieraisiin maihin.
Arvopapereita, osakekirjoja ostetaan ja myydään.
T. A. GALE, johtaja

Ilmoittakaa Vapaudessa